

1

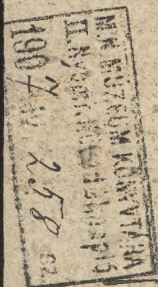
Keresztyén CATECHISMVS.

Az az:

A' Keresztyéni Hitnek ágazatira való
rövid tanítás, kérdések és feleletek által.

*Melly mostan a' kérdéseknek s' feleleteknek summás
érelmekkel; és azokban foglaltatott dolgokat fele-
tegetető kérdésekkel, s' némelly szükséges ma-
gyarázatokkal; a' Sz. Irásbéli bizonyságoknak e-
gészben való le-írásával, végre a' Catechizálásra
való ut-mutatással, ujjobban, meg jobbitva s'
öregbitve ki-bocsáttatott.*

Ez ötödik ilyen formán való nyomtatás mivel öregbűlt,
láfd az Olvasóhoz való elő-járó beszédnek a' vége felé.



CASSAN,

Nyomtatta TÜRSCHE DAVID.
MC DC LXVIII.



2. Tim. 1. vers. 13.

Ki - rajszolt példáját tarts-meg a' józan
beszédeknek, mellyeket én viltem
hallottal a' hitel és szerezettel melly
vagyon a' Iesus Christusban.

2. Tim. 3. vers. 14. 15.

De te maradj-meg azokban a' mel-
lyeket tanultál, és a' mellyek te rejád
bizattattanak, tudván azt kitül ta-
nultad. Es hogy gyermekségedről
fogva tudtad a' az írásokat, mellyek
tégedet bölcsé tehetnek az idveffeg-
re, a' Christus Iesusban való hitnek
általa.



N
róvi
géb
izól
talh
talá
i. Co
nek
A' 6
ban
szük
lal v
men
a' fi
szük
tün
ban
gye
nula
hog
mín
don
e' iz

A' KERESZTYÉN OLVASOHOZ.



Elly igen hasznos és szükséges legyen az Isten Anyaszentegyházában a' Catechismus tanítás és tanulás, mellyben a' Keresztyén vallásnak fundamentomos ágazati rövid kérdések és feleletek által adatik az gyengébbeknek eleikben, nem szükség arra itt fokot íróllani, mivel azt mind a' Sz. Irás; mind a' tapasztalható példák eléggé mutogatják. Téjnek ittalával való táplálásnak mondgya azt Szent Pál. *1. Corinth. 3. 2.* másutt megént, az Isten beszédének kezdetnek betűire való tanításnak, *Sid. 5. 12.* A' 6-dik részben pedig a' 2^o-sben a' tudományban való fundamentom vetésnek. Valamelly szükséges azért embernek nevedésére az itallal való táplálás; és valami dologban való előmenetelre a' kezdeti annak; ismét a' jó építés a' fundamentumnak fel-vetése: szintén olyan szükséges a' CHRISTUSBAN való lelki életünknek nevelésére, s' az idvelleges tudományban való előmenetelre; és az igazságban s' kegyességben való épültre az illyeten tanítás és tanulás. A tapasztalható példák-is azt mutatták hogy azok az Ecclesiák virágoznak leg jobban mind az igaz tudományban, mind a' kegyes tudomány szerént való szent életben, a' mellyekben e' szent tanítás és tanulás leg nagyobb serényseggel

gel és szorgalmatozással gyakoroltatik; a' mint
hogy ellenben ennek el-múlata, avagy csak im-
mel ámmal való gyakorlása, eggyik kiválkeppen
való oka sok Ecclesiákba s' a' miénkben is az nag'
remérek lelki tudatlanságnak, a' mellynek vesze-
delmes voltát többi között így adgya Isten elnök-
ben, *Hof. 4. vers. 6.* El-vész ugy-mond az én
népem mivel tudomány nélkül való, és ismét,
Esa. 5. vers. 13. Ennek-okaért vitetik az én né-
pem fogsára mivel hogy nincsen semmi bölcse-
sege. Hiszem melte hát ez ilyen veszedelmes
tudatlanságot minden jó uton módon meg-orvo-
solni, és az Istennek igaz ismértit, a' melly egy
általlyában szükséges az idveffegre, *Jan. 17. 3.*
tanítani mindeneket. A' mellyre egy igen fő és
hasznos eszköz az ilyen Catechismus tanítás és
tanulás, melly elietől fogván nagy szorgalmato-
zással gyakoroltatott minden jórendes ecclesiákba;
a' melly végre különb-külömb Catechismusok is
irattak. Többi között igen emlékezetes ez Hey-
delbergai Catechismus, melly ez előtt majd száz
esztendővel irattatván sok Reformata ecclesiák-
tol, s' a' miénktől is be-vétettetett, el-annyira,
hogy már tiz féle nyelven is olvastatik; melly ez
előt ötven esztendővel elsöben az Palatinatusban
az után egy néhány esztendővel Belgiumban,
elsőször Deák az után magok nyelvén is ilyen
formában ki-botsáttatott, a' mint immár Isten
kegyelméből a' mi nyelvünkön is ötöd uttal ada-
tatik ki-nyomtatás által ilyen formában. Ez
mostani nyomtatás pedig meg-jobbítatot és örega-
bítottat a' Belgiumi nyelven való ezen Catechis-

Szerint

Szerint
és
Cate
sáya
a' C
do
K. C
sok
szer
sz

Szerént, mind sok Szent Irási bizonyságokkal,
és némelly szükséges magyarázatokkal, mind a'
Catechismus közönléges rendének megmutatá-
sával, s' a' Szent Irás könyveinek laistromával, és
a' Catechismusi tanítás előtt és utána mondan-
do szükséges könyörgésekkel. Elly azért ezzel
K. Olvaso mind a' magad épületire, s' mind ma-
sok építésekre az könyvnek végén valo út mutatás
szerént, s' meg-látod hogy tapasztalható haszon
származik mind magadra, s' mind másokra,
belőle. Légy jó egéf-
sében.



Az Szent Irás könyveinek laistroma.

Az ó Testamentum
könyvek 46. Szerent
39. Ugy-mint

A' Moyses 5. könyvei.

1. A' Teremtetéről.
2. A' Kijövetelről.
3. A' Lévitai ceremóniakrol.
4. A' népnek meg-szám-lalásáról.
5. A' Törvénynek második ki-adásáról.

12. Helyes könyvek.

- Josueje egy.
Biráké egy.
Rúthé egy.
Samuelé kettő.
Kitalyoké kettő.
Chronikás könyv kettő.
Eldrásé egy.
Nehemiásé egy.
Estheré egy.
5. Versekre irott könyvek.
Job könyve.
A' Soltárok.
A' Példa beszédek.
A' Predicator könyv.
A' Salamon Eneke.
A' Prophéták könyvei 17.

Eliás. Jeremiás pro-
phetálása. es siralma. E-
zechiel. Daniél. Hofeas.
Joél. Amos. Obadiás.
Jonás. Michas. Na-
hum. Habakuk. Sopho-
nias. Haggeus. Zacha-
riás. Malachiás.

Az Új Testamentum
könyvek 27. Ugy-mint

4. Evangeliumok.

Sz. Máthéjé. Sz. Márké.
Sz. Lukátse. Sz. Jánosé.
Az Apostolok tselek: 1.
A' Sz. Pál levelei: 14. a Ro-
maiakhoz. a Corinthusi-
akhoz kettő. A' Galatia-
beli. Az Ephesusb:
A' Philippibeliekhez. A'
Colossebeliekh. A' The-
salonicabeliekhez kettő.
a Timotheushoz kettő.
A' Titushoz. A' Phile-
monhoz. A' Sidokhoz.

7. Közönséges levelek.

A' Sz. Jakabé 1. Sz. Péte-
ré kettő. Sz. Jánosé há-
rom. A' Judásé 1.

Egy Prophétiai könyv.

A' Sz. János Jelenése.

proci,

- | | |
|--|--------------------------|
| 577. Taciturnus nō loquax | Halgato nē |
| 578. Vos juvenes colite
senes, | Ti issiak tiszi |
| 579. Manifesta narra, | A' nyilvān va |
| 580. Secreta susurra, | A' tirkoloka |
| 581. Occulta cēla, | (sc. 581. el. rejror |
| 582. Quū quis loquitur ta- | Mikor valak |
| 583. Quū tibi, quid dicit,
audētia, | Mikor tenek
rea sivel |
| 584. Quū quid jubet
obtempera, | Mikor valak
gedgy, |
| 585. Noli te jactare, | Ne bannyad |
| 586. Neque sis arrogans
aut superbus, | se ne legy ké
kevely, |

Lex el-távoztasd a vétkeket, mel-
yeket a törvén meg-tilt
tia, est az éktelen vétkeket tselekedő,
nam,) izégyeres-tator,
s, pró- Hogy eszet légy, jó elev: el-néz-
zed a véget,
Meg-nézzed a eszközöket,
fioni, Vigyázz az alkalmasagra,
emerè, Sem mihez ne kezdgy ok nélkül,
Sokáig négezz,
iffis,
ede, a nek ne hidgy,
vulga, a tot y ne hirdesd,
ne af- a mit nem tudsz, ne allassad,
avagy tagadgyad,

* * * * *

CATECHISMVS,

AZ AZ:

A Keresztény Hitre való rövid tanítás, Kérdések és Feleletek által.

ELSŐ KÉRDÉS.

Micsoda tenéked életedben és halálodban egyetlen egy fő vigasztalásod? *Ugy-e, hogy az én meg-tartó Jelus Christusomnak tulajdona vagyok a, és hogy ő engemet mint tulajdonát úgy meg-tart?*

FELELET.

Ez hogy (1) mind testestől lelkestől *a*, vagy élek, vagy halok *b*, nem én magamé *c*, hanem az én hűséges Uramnak és meg-váltó Jelus Christusnak tulajdona vagyok *d*, (2) ki az ő drágalatos vérevel minden némbű bűneimert tellyellegel eleget té-vén, *e* engemet az ördögnek minden há-talmából meg-fizabadított *f*, és úgy meg-őriz *g*, (3) hogy az én memyei Izcint A-tyámnak akaratya nélkül még tsak egy-inkább szűkfég hogy mindenek az én-ídvellégemre izolgállyanak, *h*, Minek okáért (4) engemet *i* ő szent lelkével bizonyosá téizen az övék elei felől *k*, és arra indit hogy ez után tömést és kéizen az ő kedves akatattya izereim életemet rendelni gyekezzem *l*.

Ugy-e, hogy az én meg-tartó Jelus Christusomnak tulajdona vagyok a, és hogy ő engemet mint tulajdonát úgy meg-tart?

Summa
Arán eg-
gyetlen
egy fő vi-
gasztalá-

I. Miké-

pen egy
a' Chri-
stusnak tu-
lajdona?
z. Mi-ép-
pen tott
tegedet
mágnak
tulajdó á-
rá a' Chri-
stus?

z. Miké-
pen tart-
meg te-
gedet?

z. Miké-
pé tetzen
tegedet
bizonyo-
sá e' vi-
gasztalá-
sz felől?

**AZ EMBERNEK NYÁ-
Szent irásbeli bizonyosságoc.**

a. *1. Cor. 6. ̄. 20.* Ditsőrisétek azért az Istent a' ti testeitekben és a' ti lekeitekben, mellyek az Istenci.

b. *Rom. 14. ̄. 7. 8.* Mert egygyikünk sem él ő magának, és senki nem hal ő magának. Mert ha élünk-is az Urnak élünk, ha meg-halunk-is az Urnak halunk-meg. Akar éllünk azért, akar meg-hallyunk az. Urei vagyunk. *Lásd. 1. Theff. 5. ̄. 10.*

c. *1. Cor. 6. ̄. 19.* Nem ti magatokéi vattok.

d. *1. Cor. 3. ̄. 22. 23.* Mindenek tiéitek: ti pedig a' Christuséi vattok. *Lásd. 1. Tim. 17. 6.*

e. *1. Pet. 1. ̄. 18. 19.* Ugy-mint kik tudgyátok hogy nem veszendő állapotokon, mint aranyon, vagy szűlőn váltattatok meg ama' ti hijában való életetekből, mellyet a' ti Atyaitoknak tanításból vöttetek volt: Hanem dragalátos vérén, tudni illik, a' maculá és szeplő nélkül való báránynak a' Christusnak vérén.

* Holott azért az Isten Fiának vére által lőtt a' mi bűneinkért való elégtétel bizonyára tehát a' Christus mi-értünk tellyesség-geleleget lőtt így neveztetik az ő

1. Ján. 1. ̄. 7. A' Jesus Christusnak az ő fiának vére tisztit meg-minket mindé bűneinkből.

1. Tim. 2. ̄. 6. A' Christus adta önmön magát váltságának árrául mindenekért. *Lásd. Matth. 20. ̄. 28.*

f. *1. Ján. 2. ̄. 14. 15.* A' Christus az ő halálának általa elrontotta azt, a' kinél a' halálnak birodalma vala az az, az örödgőt. Es meg-szabadította mind azokat, valakik a' haláltól való felelemnek miatta rabok valának.

g. *2. Theff. 3. ̄. 3.* Hiv az Ur ki meg-erőssít titeket, és meg-őríz ama' gonosztól.

1. Ján. 6. ̄. 39. E' pedig annak akarattya a' ki engemet el-botsátott tudni-illik az Atyáé, hogy valamit nekem adott, abban semmit el-ne veszessek. *Lásd. 1. Ján. 10. ̄. 28. 29. 2. Theff. 3. ̄. 3. 1. Pet. 1. ̄. 5.*

h. *Matth. 10. ̄. 30.* Néktek pedig fejeteknek haja szála is-mind számon vadnak.

V A L Y A S S A G A R O L.

3

Ismet, Luc. 21. v. 18. Tinéktek hajatok szala, vére Isten
sem véz-ei. *vérenek,*

i. *Rem. 8. v. 28.* Tudgyuk hogy azoknak kik *Act. 20. 28.*
az Isten szeretik mindenek javokra, vadnak,

Lásd. Mos. 1. könyv. 30. 20.

k. *Rom. 8. v. 15. 17.* Az Istennek lelke téfzen
bizonyoságot a' mi-lelkünkkel egy úrt hogy mi I-
stennnek fiaí vagyunk : Hogy ha fiak tehát örökös-
sők is: Istennek örökösí és a' Christusnak örökös
társai. *Lásd. v. 9. és 14.* Azért mondatik a' Sz.
Lélek mi vigasztalonknak. *Ján. 14. v. 16. 26* és a'
mi örökségünknek zálogának. *Eph. 1. v. 14. Lásd*
2. Cor. 1. v. 22. és 3. v. 5.

l. *Luk. 1. v. 73. 74. 75.* --- Hogy meg adta nek-
ünk, hogy a' mi-ellenfeinknek kezekből meg-
szabadulvái, minden kérelkedés nélkül szolgál-
lyunk önéki szentseggel és igazsággal, & előtte
a' mi életünknek mindenidejében.

Ismet, Tit. 2. v. 14. Ki adta ő magát mi éret-
tünk, hogy meg-váltana minket minden hamis-
ságtól, és tisztítana magának kiválképpé való né-
pét, jó tselekedetre igyekezét. *Lásd. 2. Cor. 5. v. 15.*

II. KERDES.

Hány dolgokat kell tenéked tudnod, hogy ez *Summája*
vigasztalással étvén boldogul lehessen *Hogy ez*
éleredés halálod? *elbit meg*
vigasztalással éllyék, három dolgokat kell tudnom; mel- *mondott*
lyék a' Catechesisnek három részei.

F E L E L E T.

Hármat : Elsőt, (1) Mely nagy legyen *1. Melyik*
az én bűnöm és nyavalyállagom, a. Ma- *az elbit?*
fodik, (2) Mire don szabadulhatlak *2. Melyik*
meg minden bűnomból és nyavalyálssa- *a' máso-*
gomból b. Harmadikat, (3) Mire mű ha- *dik?*
lá-adással tartozzam Istennek azért a' meg- *3. Melyik*
szabaduláért. *a' harma-*
dik?

4 AZ EMBERNEKIAL

Szűlőleg az három dolgokat tudni, nem vala mi pusztá szemlélé, béli ismertet szerént, hanem erzekény, és hathatóan munkálkodo isméréttel úgy, hogy a' Nyavalyaságnak meg-ismérést követse bennünk a' bűnön való bánat és töredelmesség, mely előven való erzése a' Nyavalyaságnak. A' meg-szabadulásnak meg tudása, hittel legyen elegyítetett, mellyel azt magunkhoz magytsollyuk. Az Haládatosságnak meg-tanulása is engedelmisséggel legyen ötvé kötetvén, úgy hogy a' meg-értett tiszteinket, el-is kövessük.

Szenti írásbéli bizonyosságok.

Az Apostol e' három dolgokat taníttya a' Rómiaiakhoz írt levélben:

a. *Az Első,* Az 1. résznek 18. versetül fogva, az 3. résznek 21. verseig, holott meg-mutattya mind a' Sídokat, mind a' Pógányokat nyavalyás bűnösöknek lenni.

b. *A' Második,* Az 3. résznek 21. versetül az 11. résznek végeig, holott világosan előnkben adgy, hogysak a' Jésus Christul által löt a' mi bűneinkből való meg-szabadulásunk.

c. *A' Harmadik,* A' 12. résztől fogva a' levélnek végeig, holott int mindenenket az ujeletbéli engedelmisség által való haládarófságra.

Ímért, 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. a. Mert valanképpen mi is bolondok, engedetlencsek, tévelygők, külömb-külobb kívánlagoknak, és gyönyörüléseknek szolgái, gonossággal és irigységben élők, gyűlölségessek és egymásnak gyűlölöbök.

b. De miánk utánna a' mi meg-tartó lőstünknek jó volta, és emberekhez való szerelme meg-jelenék: Nem az igazságnak tselekedetéből, mellyeket mi tselekedtünk volna, hanem az ő irgalmasságából tartott meg minket az ujjónan való szűletésnek örödjének, és Sz. Lelkét által való meg-ujjításnak általa, mellyet kiröktört meg minket bűneggel a' Jésus Christulnak a' mi meg-tartó lőstünknek általa, hogy az ő kegyelméből

meg
örök
c.
erős
elől
tisz
nos

A
nek
Bűn
zal

a.
vény
R
nem
is ne
dott
1. ja

Mi

M
egy
Izeb
(1)

NYAVALYÁSSÁGÁRÓL.

meg-igazítottak lévén: örökösök legyünk, az örök élet felől való reménység szerint.

c. Igaz beszéd az, és ezeket akarom hogy erőssítsed, hogy igyekezzenek jó tselekedetekkel elől járni azok, a kik hittének Istennek; az az tisztaság és tselekedetekkel és embereknek háznofokkal. *Lásd. Matth. II. 5. 28. 29.*

E L S Ő R E S Z.

Az embernek Nyavalyáságos

voltáról.

III. K E R D E S.

Honnan ismered-meg a' te nyavalyáságodat?

F E L E L E T.

Az Istennek törvényéből.

Az embernek nyavalyáságáról. Az embernek nyavalyásága két részből áll. Első a Bűn. *Majd a Bűnnek büntetése*, avagy az azal érdemlett gonosz.

Szent irásból bizonyosság.

1. *Rom. 3. 20.* A' bűnnek ismereti a' törvény által vagyis

Rom. 7. 7. A' bűnt nem ismertem-meg hanem a' törvény által. Mert a' gonosz kívánlágó is nem látam volna t'ha a' Törvény nem mondotta volna: Ne kívánnyad. *Lásd. Galat. 3. 19.*

2. *1. Jan. 3. 4.*

IV. K E R D E S.

Mit kíván mi többé az Istennek törvénye?

F E L E L E T.

Meg-tanít minket arra Christus Urunk egy Summában *Szent Matthénak 22. részében.*

(1) *Szeressed a' te Uradat Istenedet teljes*

II.
Ur NAP
Summája
Az én nyavalyáságomnak első részét meg-ismérem az Istennek törvényéből.

1. tudni-illik bűnnek lenni,

Summája
Az Istennek törvénye kíván

kéltetes
szeretett
1. Iste-
nünkhez.
2. Feleba-
rátunk-
hez.

6
szividből, tellyes telkedből, tellyes elmédből,
és minden erődéből. **Ez az első és nagy pa-
rantsolat. A második pedig hasonló ehez:**
(2) Szeressed a' te Felebarátodat mint te.
magadat. E' két parantsolathán függ mind
a' Törvény és a' Profétak írása.

1. Mitsoda igékkal kívánnya a' törvény az I-
stenhez való tökéletes szeretetett:
 2. Mitsoda igékkal kívánnya a' törvény a' mi
felebarátinkhoz való tökéletes szeretetett?
- Math. 22. v. 37. Mark. 12. v. 30. Luc. 10. v. 27.
Szeressed a' te Uradat Istenedet.) *Mof. 6.
Könyv. 6. s.*
Szeressed a' te Felebarátodat.) *Mof. 3.*

Summája. *Könyv. 19. 18.*

Nem sze-
rethetem
tökéletes-
fen az I-
stét és fe-
lebaráto-
mat.

i. Miért
nem?

III.

UR NAP.

Summája.

Az Istén az

őbert né

gonof; Iza

vagy el-

fordultá

hané jóvá

teremte u.

1. Mikép-

pé terem-

tette jóvá

Könyv. 19. 18.

V. KERDES

Meg-tartbarodé tökéletesen mind
ezeket?

FELELET.

Semmiképpen nem a. (1) Mert természet
szerént hajlando vagyok az Istennek b,
és felebarátomnak gyűlölesere c,

Szent írásbeli bizonyosság.

a. *Rom. 3. v. 11. 12.* Nintsen tsak egy igaz-is.

Nintsen ki tudná és meg-kerelné az Istent;

Mindnyájan az emberek el-hajlottak, haszonta-

lanokká löttenek, nintsen ki jot tselekednék,

nintsen tsak egy-is.

b. *Rom. 8. v. 7a* Mert a' testnek bölcsesége,

ellenége Istennek. És az Isten törvényének alája

nem vettetik, mert nem-is lehet. *Lásd. Mof. 2.*

k. 20. ó. Sals. 68. v. 2. Rom. 1. v. 30.

c. *Tir. 3. v. 3.* Mert valánk régenten mi-is bö-

londok, gyűlölfegessél és egy másnak gyűlölöi.

Lásd. Rom. 1. v. 31.

VI. KERDES.

Hát az Isten az embert úgy gonossá és vißsá fordultá teremtetee?

F E L E L E T.

Nem semmiképpen: Hanem inkább jóvá a, és (1) az ő hasonlatosságára b, teremtetee őtet, az az, (2) felékelítette őtet igazsággal és szentseggel c, (3) hogy az ő teremto Istenet igazán meg-ismérné, szíve szerent szeretné, ő véle egyetemben boldogul örökké élne: e' végre penig hogy őtet dicsérné és magasztalná d.

Szent irásbeli bizonyosságok.

a. *Mof. 1. K. 1. 31.* Megtekintte Isten mindent valamit teremtett vala, és imé igenjó vala. *Pred. 7. 9. 29.*

b. *Mof. 1. K. 1. 27.* Teremto azért Isten embert az ő képére, az Istennek képére teremto azt.

c. *Eph. 4. 24.* Edlőzzetek fel amaz új embert; ki az Isten szerent teremtetett az igazságra és a' valóságos szent életre.

ismét Coloss. 3. 10. Öltözzetek fel az új embert, mellynek ujulása vagyon, annak ábrázatyához illendő ismérrethen a' ki teremtetee azt.

d. *Rom. 10. 5.* A' Mofes így írja le a törvényből való igazságot; hogy: A' ki azokat bé tölti ői azok által. Ide tartozott a' Paradicsomban lévő életnek fájának Sacramentuma. *Teremto. 2. 6. 9.*

V I I. K E R D É S.

Honnan vagyon rehat az emberis természetec úgy romlot és gonosv volta?

F E L E L E T.

A' mi első szüleinknek Adámnak és Evának a' paradicsomban lött esetekből és engedetlenségekből a, A' honnet (1) a' mi természetünk úgy meg-romlott, hogy

2. Miből az Istenek hasonlatossága vagy a' brázatyája?

3. Mivégre teremtetee az Isten az embert az ő hasonlatosságára

Summája.

Az ember természetének röltt és gonost volta vélten eredetet az Adámnak és Evának esetéből. Miképpen tartozik mi reánk az az eset?

* Az ember meg-romlott és bűnökkel meg-teret.

édből,
ny pa-
ebez:
int te
mind
y az I-
y a' mi
tetett d
N. 27.
Mof. 1.
Mof. 3.
mind
mészet
ünk b,
igaz-is.
Istent;
szonta-
kednék
csesége,
nek alája
d. Mof. 2.
mi-s bo-
gyálólai.

Elke

teztetett mindnyájan bünbe fogantatunk és szü-
 kermeset- letterünk *a*.

tól. Iaz az
 meg - rö-
 lottés bü-
 nőkkel
 meg-ru-
 tittatott
 az.

Szentírásbeli bizonyosság.

a. Rom. 5. v. 12. Egy ember által jött e' vilá-
 gra a' bün, és a' bünért a' halál, és akképpen
 minden emberekre kihatótt, kiben mindnyá-
 jan vétkezünk.

Solt. 51. v. 7. Imé én álnokságban fogantat-
 summája. tam, és az én anyám bünben melegitet enge-
 A' mi ter- met. *Lásd. Job. 14. v. 4.*

mészé- *Imés, Ián. 3. v. 6.* A' mi a' testül * születte-
 rünk an- tett az test t, és a' mi a' lélektül születtetett, lélek
 nyira. az, *Lásd. Eph. 2. v. 3.*

meg-vef-
 tegettet
 hogy i. a'
 jonak tse-
 lekedei-
 re binte,
 alkalmat-
 lanok va-
 gyunk. a

VIII. KERDES.

*Ugy annyéra meg-romlottunké, hogy a' a-
 meg-oselekedésére színten alkalmatlan-
 noc legyünk, minden gonoszra
 penig hajlandó?*

F E L E L E T.

Bizonyára úgy vagyon *a*, (1) Hanem
 ha a' Szent Lélek által ujjonnan szület-
 Minden- tetünk *b*.

gonoszra
 penig
 hajladók.
 r. Nem de
 azért ez
 rölotság-
 ban és ve-
 szetségt
 minden-
 kor meg-
 maradü-
 kémi i

Szent Írásbeli bizonyosság.

a. Rom. 7. v. 18. Mert jól tudom hogy nem
 lakik én bennem, az, az, az én testemben, jo.

Imés, 2. Cor. 3. v. 5. Nem vagyunk alkalma-
 tofok magunktól valaminek tsak meg-gondolá-
 sara is, úgy mint magunktól.

Imés, Terem. 3. v. 21. Az embernek szívenek
 gondolattya gonosz az ő ifjuságtól fogva, és 61 s.

Imés, Job. 15. v. 16. Utaltos és dohos az em-
 ber, (a' meg-romlott ember tudni-illik, az őv
 ember, és a' lelkes ember,) ki mint a' vízec
 úgy ifszja az álnokságot (Az az, Vétkezni
 olly közönfeges és szokot dolog ő neki, és a' a'
 olly könnyen hajlando ő mint a' víznek itally-
 ra.) *Lásd. Jer. 23. v. 21. Eph. 2. v. 3. s.*

VALYASZAGAROL

... Valaki nem feleltendik viztől
... nem mellesé az Istennek országá-
bani. *Ész. 13. 2. Jer. 3. 5. Luc. 1. 17. 1. Tim. 3. 36.*

K E R D E S.

*Az Isten az ember törvénytelenül tseleked-
tése az embernek, hogy ő tölte a törvényben
olljakat kíván a mellyeket meg nem is-
lekedhet?*

F E L E L E T.

Semmiképpen nem a, (I. Mert az Isten
az embert ölyvá teremtette vala, hogy a-
zokat meg-tselekedhetné b, de az ember
az őrdögnek igazarása miatt c, az ő maga-
eredetlenségéből mind ő magát s mind
utánna való maradékait azoktól az Isteni
ajándékoktól meg-fosztá d.

(Az embert.) A mi első szűsínket tudni illik,
kik mint egy ugyan-gyökeri valának az emberi
nemzetiségnek.

(Minden ő utánna való maradékait.) A mikép-
pen valami jofzágot nem tsak magától, hanem
minden maradékaitól is el-vezthet valaki.

(Azoktól az ajándékoktól.) Az az attól az e-
rőtől, mellyel meg-ajándékozattván az Istennek
törvénynek tökéletesen engedhet vala, és min-
den maradéki is azt be-tölté hették volna, ha azt
az erőt a bűn által az ember el nem vészette
volna.

Ész. irásbéli bizonyosság.

a. *Gen. 13. 6. 25.* Avagy ez egész földnek birá-
janem tselekednéké igalságot?

Rom. 1. 6. 32. Az Istennek igalsága az, hogy
a' kik az ilyeneket tselekeztik, máltok legyenek
halkok. *Ész. 3. 6. 1. 6. 7.*

1. Tim. 2. 15. 2. Tim. 1. 6. 23. 24. és t. A' Király meg-
nyána az ő igalsága szerént a' meg-fizethetetlen
adóságot. b. *Pró-*

I
N
B
S
14
Az Isten
né Isten
az ember
tör-
vénytelen
nül, ki-
vántan ő
tölte a'
Törvén-
hez való
tökéletes
engedel-
mességét
ha azt
meg nem
tseleked-
heti is
I. Miért
nem?



b. *Prédik.* 7. § 29. Lássad ezt a' mit találtam, az Isten teremtette az embert igazságban.

c. 2. *Cor.* 11. § 3. A' kígyó csálá-meg az Evát az álnokságával.

d. *Rom.* 1. § 10. Egy embernek engedtelensége által sokan büntöszölk lettenek.

Ísmét, Mos 1 K. 3. 7. Meg-nyilatkozáának mind a' kettőnek (Adámnak és Evának) szeméi, és meg-ísmérék magokat mezteleneknek lenni.

X. K E R D E S

Summája Nem de az Isten büntetetlen hadg yae ézt az embernek vak-méző engedtelenségét és tölle el-szakadását?

F E L E L E T.

Semmi képpen nem, sőt inkább a (1) rettenetes képpen haragszik b. mind (2) a' bennünk születet bűnért c. mind pedig azokért a' mellyeket mi magunk tseleke-szünk d. és azokat igaz itéletből (3) mind dő szerént való büntetésekkel e. mind ö-rökké való f. kínokkal még bünteti g. (4) a' mint ő maga mondotta.

Atkozot valaki meg-nemmarad mind az oc-han, mellyec meg-irattattac a' Törvényec konyvében, hogy azokat tselekedgye.

Nemde az Isten) b. kérdés a' következendő-vel egy gyűit tanitnak a' mi nyavalyaságunknak második részéről, mely a' bűnért való büntetés.

Atkozot) *Gal.* 3. § 10. *Mos.* 5. *Könyv.* 27. 26.

Szent irásbéli bizonyosság.

a. *Solt.* 5. § 6. Nem oly Isten vagy ki győ-nyörködgyél az hitetlenségben, nem lakik te ná-lad a' gonósz. *Rom.* 1. 18. és 2. 8. 9.

b. *Solt.* 76. § 8. Té, te mondom rettenetes vagy: és kitsoda állhat-meg a' te orezád előt mikor még-haragszol.

Ísmét,

